

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

Bulla 6. Sixti V. Innouatio Constitutionum à Romanis Pontificibus hactenus
editarum contra exules, bannitos, aliosque facinorosos homines,
eorumque receptatores & fautores: & multarum impositio ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

Nulli ergo, &c.
Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1580. quinto idus Iulij, Pontificatus nostri anno 9.

Ego Gregorius Catholicæ Ecclesiæ Episc. subscr.

Confirma hoc Deus quod operatus es in nobis.

Cardinalium subscriptiones.

Io. Card. Moronus Episcopus Ostien.
Ego Iac. Card. Sabell. Episc. Tusc.
Ego Io. Antonius Card. S. Gregorij, Episc. Prænestin.
Ego Aloysius Card. Cornelius.
M. S. Card. de Altaemps.
A. Card. Gesualdus.
Ego In. Card. de Aragon.
Ego Ptol. Cardinalis Comensis,
Ego P. Card. Sanctæ crucis.
Zachar. Card. Delphinus.
Io. Er. Card. Commendonus.
A. Card. Sfortia.
Fla. Card. Vrsinus.
Gul. Sir. Card.
Fr. Michaël B. Card. Alex.
Lud. Card. Madrucius.
Marcus Ant. Card. Massæus.
N. Cardinalis de Pelleue.
Iulius Ant. Sanctoris Card. Sanctæ Seuerinæ.
G. Card. Rambouilletus.
F. Felix Card. de Montealto.
F. Vincentius Card. Iustinianus.
Hieron. Card. Rusticucius.
Io. Hieron. Card. Albanus.
Ego Ph. Boncompagnus Card. S. Sixti.
Petrus Card. de Deza.
Ego Fer. Card. de Medicis.
Ego Ant. Card. Caraffa.
Ego Phil. Card. Vastaullanus.

Publicatio.

Anno à Natiuit. Domini 1580. indict. 8. die verò 17. mensis Iulij, Pontific. Sanctiss. in Christo patris, & D.N.D. Gregorij diuina providentia Pape XIII. anno 9. retrospectiua littera Apostolica affixa & publicata fuerunt ad valuas Ecclesiæ S. Io. Lateran. & Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, ac in acie Campi Floræ, dimissis ibidem earum exemplis impressis per nos Petrum Aloysium Gaytam, & Nicolaum Taglietum Cursores Apost.

Iulius Fontana Mag. Curs.

SIXTI V. B. VI.

Innouatio omnium constitutionum à Romanis Pont. hætenus editarum contra exules, bannitos, aliosque facinorosos homines, eorumque receptatores & fautores; & multarum impositio pœnarum in eosdem, necnon contra Communitates & alios, sua territoria eiusmodi scelestis hominibus expurgata non custodientes.

Quoad primam partem, extat in hoc opere constit. 8. Pij II. Ad retinendas, sup. constit. 4. Pauli II. Viros; constit. 14. Innoc. VII. Licet ea: constit. 6. Iulij II. Cum homines: constit. 36. Leonis X. Omnes: constit. 10. Clem. VII. In sanct. constit. 17. Iulij III. Cum Ciuitates, & constit. 25. Cum sicut. Et extat etiam Pij IV. constit. 27. In eminenti: Pij V. constit. 10. Ex superæ, & Gregor. XIII. constit. 65. In tanta, tom. 2.

Quo verò ad secundam partem, contra non custodientes eorum territoria, habes sup. in constit. 2. Iulij II. Quia: & constit. 28. Leon. X. Romani, tom. 1. necnon constit. Pij IV. In eminenti, & constit. 10. Pij V. iam citatas lib. 2.

Præterea aduersus eiusmodi perfidos homines, omnesque vindictam transversalem fumentes, Paulus II. edidit constit. 4. Viros, vbi notauit lib. 1. Provt contra minantes pro habenda pace, aliam edidit constit. iam citatam Innoc. VII. vbi dixi lib. 1. Necnon contra Franchisias in Vrbe tenentes vel acclamantes habes sup. constit. 17. Iulij, III. Cum Ciuitates; cum aliis ibi indicatis lib. 1. Et contra facientes caualcatam, habes infra constit. 75. Dum pro, vbi alia notabo. Provt circa appellationes istorum in contumacia condemnatorum, notauit supra in constit. 52. Pij IV. Et si cuncta, & in Pij V. constit. 138. Licet iuri. Et tandem de prohibita eorum remissione, attende constit. 15. Clem. VIII. infra lib. 3.

SIXTVS EPISCOPVS.

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Causa huius Constit.

Hoc nostri Pontificatus initio, inter multa Reipublicæ damna & incommoda, quæ menti nostræ obuersabantur, nobis longè fuit grauissimum, quod Populos Sanctæ Romanæ Ecclesiæ ditioni temporali subiectos, non modò ad rerum, substantiarumque suarum perturbationem & iacturam, sed etiam vitæ periculum redactos, inuenerimus, exulibus, bannitis, cæterisque id genus facinorosis hominibus ita vendique ingruentibus & grassantibus, vt vix quisquam ab hac hominum pestefectus alicubi consistere posse videatur. Quare cum ad hæc sananda mala ex officij nostri debito, & præcipua erga nostros, ac eiusdem Romanæ Ecclesiæ subditos charitate assidue simulemur, nihil non agere & tentare decernimus quo Populis optata quies, salus, securitas & tranquillitas per nos restitueretur. Quod ita demum, Deo auxiliante, speramus nos esse consecuturos, si cautè provideatur, ne vllum domi forisque, intra extrave fines nostros, criminosis hominibus huiusmodi pateat diffugium, aut receptaculum, sed omnino Legum & Magistratum securitatem, iustitiæque gladium subire, ac debitas pœnas luere cogantur.

Confirmatio constit. prædecessorum cum earum penis, præterquam excommunicationis.

Tu aduerte quod omnes ista Bullæ sunt à me indicate hic in rubr. præter vnam Sixti. IV. quæ est relata in præc. constit. 10. Pij V. §. 3. & §. 5. lib. 2.

§. 1. Itaque de fratrum nostrorum consilio omnes & singulas constitutiones à fel. record. Pio II. & Paulo etiam II. Sixto IV. Iulio similiter II. Leone X. Clemente VII. Iulio III. Pio etiam IV. Pio V. Gregor. XIII. & quibusvis aliis Rom. Pont. prædecessoribus nostris, suo cuiusque tempore, in deestabile prædictorum & aliorum infra scriptorum hominum genus, pro temporis, & criminum ratione editas, cum omnibus & singulis in eis contentis, quoad ea quæ præsentibus non contrariantur, & excepta excommunicationis sententia, per easdem constitutiones illis contrauenientes promulgata, quam ne animarum perniciem potius quàm salutem afferat, consultò tollendam & submo- uendam duximus, ex certa scientia nostra approbantes & innouantes, illarumque omnium tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis & insertis haberi volentes.

Barones & Communitates eorum territoria à banniis, &c. libera custodiant.

Vide ad hoc Bullam Pij V. & aliorum cit. in 2. part. rubr. & etiam hic infra.

§. 2. Vniuersis & singulis Ducibus, Principibus, Marchio

Marchionibus, Comitibus, Baronibus, & Domicellis, etiam quacumque Ecclesiastica dignitate fungentibus, necnon Vicariis, Feudatariis, Armorum ductoribus, Capitaneis, Magistratibus, Communitatibus, Vniuersitatibus, & officialibus ciuitatum, terrarum, castrorum, oppidorum, & aliorum quorumcumque locorum prædictæ Romanæ Ecclesiæ mediâ vel immediatè subiectorum, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ, necnon duorum millium per Communitates, & mille per Vniuersitates, ac quinque millium ducatorum auri Cameræ Apostolicæ irremissibiliter ipso facto applicandorum per Dominos temporales, & alios prædictos absque alia declaratione incurrendis pœnis (vltro alias in eorumdem prædecessorum nostrorum litteris contentas) districtè præcipiendo mandamus, quatenus adhibita exactissima diligentia, de qua per publica documenta & alias probationes fidem faciant, eorum Ciuitates, terras, oppida, castra, villas, dominia, loca, & territoria omnia à perduellionibus, homicidis, latronibus, viarum grassatoribus, raptoribus, incendiariis, sicariis, pacis & publicæ quietis perturbatoribus, armatas facientibus, statum Ecclesiasticum hostiliter peragitantibus, pro quocumque crimine capitali, etiam in contumaciam bannitis, aliisque similibus notoriis delinquentibus, & facinorosis hominibus, etiam nondum condemnatis, eorumque fautoribus & complicitibus, quos omnes, nostros, dictæque R.E. rebelles, ac publicos hostes esse decernimus, secura, libera, & expurgata custodire, tenere, & præseruare.

Eosque capiant & officialibus Pontificis consignent, & capere non valentes persequantur conuocatis Dominis & Communitatibus conuincis.

§. 3. Necnon si quos ex ipsis ed accedere, vel commorari, seu ad prædicta loca declinare, vel illac pertransire contigerit, statim illos capere & apprehendere, ac ad carceres conducere, captosque nostris & pro tempore existentium Romanorum Pontificum Magistratibus & Officialibus fideliter tradere & consignare, populosque suos pulsū campanarum, & aliis signis ad arma conuocare & coadunare teneantur. Quod si illos capere & apprehendere per seipsos nequiverint, finitimas quasque Communitates & Vniuersitates, necnon Dominos temporales commonefaciant, & in auxilium conuocent, iunctisque simul viribus eosdem perduelliones, homicidas, latrones & alios prædictos forti manu, & incessanter quacumque se verterint, etiam extra proprium territorium, & iurisdictionem ipso prosecutionis actu, vsque ad vltimam eorum profligationem persequantur, ac vt capiantur & apprehendantur, seu profigantur, omnem operam adhibeant.

Et ad cauillosas proponendas excusationes non admittantur.

§. 4. Cumque verisimile non sit huiusmodi hominum genus in occulto versari, & eos qui ad custodiam tenentur, si diligenter inuigilent, illorum notitiam non habere, neque tantam multitudinem esse posse, quin à Dominis temporalibus, ac Communitatibus & Vniuersitatibus prædictis vinci & opprimi queat, iuncto præsertim finitimorum auxilio, cauillosæ excusationes sibi in posterum nullo modo suffragentur.

Particulares verò persona contra bannitos, &c. arma capiant, & accurrant.

§. 5. Particulares verò personæ cuiuscumque status, gradus, & conditionis existentes, sub quingentorum ducatorum similiter eidem Cameræ ipso facto applicandorum, aliisque corporalibus, etiam vltimi supplicij inclusiue, Gubernatorum & Officialium prædictorum arbitrio, iuxta cuiuscumque personæ & culpæ qualitatem extendendis pœnis, cum primum campanæ sonitum, aliave signa, populum aduersus dictos facinorosos homines conuocantia audierint, vel aliam de illis quomodolibet notitiam habuerint, arma

capere, & ad locum necessarium accurrere, ac vnâ cum aliis, & per seipsum omnem conatum in persequendis, capiendis, & profigandis bannitis, aliisque nefariis hominibus prædictis adhibere teneantur.

Executoresque iustitiæ non se opponant, vel resistant, sed armata manu subueniant.

§. 6. Præterea sub eisdem pœnis omnes & singuli prædicti, tam in vrbe, quàm extra eam, ad quancumque Curiam, seu ministrorum & executorum iustitiæ, vel cuiusque eorum simplicem requisitionem, ac etiam nulla requisitione præuia, si aliquando ipsos resistere, vel sese opponere, seu aliquod impedimentum asserere, eosve ad aliquam executionem faciendam auxilio egere quoquo modo cognouerint, eisdem Curiam ministris & executoribus opem & fauorem, armata etiam manu conferre & subuenire, ac præsto esse, & denique obedire, eosque si opus fuerit, in perquisitione, executione, permutatione, transitu & aliis præmissis comitari debeant.

Barones & Communitates facinorosas non capientes, vltra alias pœnas, ad damna rescindienda adstringuntur. Tu ad hoc vide bullas supra cit. in 2. part. 1. rubr.

§. 7. Insuper statuimus & ordinamus, vt si qui ex perduellionibus, homicidis, latronibus, furibus, & aliis facinorosis hominibus prædictis in Ciuitatibus, terris, oppidis, castris, villis, dominiis, locis, & territoriis huiusmodi damna aliqua intulerint, seu furtum aut latrocinium commiserint, nec capti & deprehensi fuerint, sed impune euaserint, Domini temporales, seu Communitates, Vniuersitates nobis & Sedi Apostolicæ mediâ ac immediatè subiecti, in quorum locis, territoriis & iurisdictionibus respectiue similia perpetrata fuerint, præter hoc, quod ad damnum quorumcumque sic illatorum parti læsa, damnaque huiusmodi patienti, ac eorum hæredibus plenariam restitutionem & satisfactionem omnino teneantur, ad tantumdem etiam quantum damna illata aestimata fuerint, Cameræ prædictæ realiter & cum effectu persoluumus eo ipso sint adstricti, ac aliàs provt latius continetur in aliis litteris dicti Pij V. prædecessoris, contra Dominos, ac Communitates, & Vniuersitates, eorum territoria non custodientes editis, quas firmis tamen remanentibus aliis supra, & infra scriptis pœnis, tenore præsentium etiam innouamus.

Barones, & alij maiores an. 14. & S. R. E. mediâ & immediatè in temporalibus subiecti, in statu & extra auxiliantes, aut eosdem bannitos receptantes, vel eorum persecutionem impediendes pœnas hic descriptas incurrant.

§. 8. Duces quoque, Principes, Marchiones, Comites, Barones, Domicellos, Vicarios, Feudatarios, Gubernatores, Magistratus, Ducatores, Capitaneos, & Officiales prædictos, necnon quoscumque alios cuiuscumque etiam Ecclesiasticæ dignitatis, conditionis, status, gradus, ordinis, excellentiæ, sexus & ætatis, dummodo decimumquartum illius annum excedant, huius status & iurisdictionis nostræ temporalis, ac prædictæ Romanæ Ecclesiæ in eisdem temporalibus mediâ vel immediatè subiectos, etiam dominia, iurisdictiones & loca extra statum prædictum obtinentes, qui perduelliones, homicidas, latrones, & alios nefarios homines prædictos in suis quique dominiis, terris, oppidis, castris, fortalitiis, villis, locis, territoriis, seu domibus, tam in ipso statu, quàm extra eum consistentibus receperint, seu confouerint, aut quod in illis recipiantur, vel confoucantur quoquo modo permiserint, seu ne ij capiantur impediuerint, vel captos eripuerint, seu occultauerint, aut illis potestatem, seu commoditatem euadendi fecerint, vel carcerem, aut aliam quancumque custodiam effregerint, inuaserint, aut quoquo modo violare tentauerint, siue ad hoc homines, vel arma, aliave ministrauerint, siue aliàs auxilium, consilium vel fauorem, palam, vel in occulto,

per se vel alium seu alios quoquo modo, etiam extra territoria, iurisdictiones & domos proprias præstiterint, seu præstare permiserint, vel etiam quoscumque Iudices, ministros, aut executores iustitiæ in perquisitione, captura, vel abductione, ac omnino in eorum officij libera executione, siue in Vrbe, siue extra vbique locorum impedierint seu verberauerint vel insecuti fuerint, aut concusserint, seu minis vel alias perterrefecerint, aut ad arma conclamauerint, aliosque concitauerint, seu talia fieri mandauerint, facientibus adhæserint & fauerint, seu alicuius Magnatis nomen auxilij causa aduersus Curiam, executores & ministros prædictos inuocauerint, seu franchisias appellauerint (contra quas aliam constitutionem dicti Gregorij prædecessoris editam similiter innouamus, acrioribus etiam remediis in dies vsuris pro huiusmodi asyulis præsertim in dicta Vrbe tollendis, & omnino exstirpandis) læsæ Maiestatis reatum, ac nulla ioris aut hominis fictione confictum crimen incurrisse, & eiusdem Romanæ Ecclesiæ rebelles, omnibusque & singulis priuilegiis, gratiis, libertatibus, indultis, exemptionibus, immunitatibus realibus & personalibus, necnon Ducatibus, Principatibus, Marchionatibus, Comitibus, Ciuitatibus, terris, oppidis, castris, dominiis, vicariatus, guberniis, locis, iurisdictionibus, dignitatibus etiam Ecclesiasticis, honoribus, iuribus, officiis, pensionibus, beneficiis, & fructibus Ecclesiasticis, ac etiam quibuscumque feudis & concessionibus, quæ à Rom. prædicta, & quibuscumque aliis Ecclesiis obtinent, & in futurum obtinebunt, cæterisque etiam immobilibus, mobilibus, & se mouentibus bonis, iuribus, & actionibus eo ipso priuatos, ipsosque & illorum filios ad illa, & quælibet alia in posterum obtinenda, ac quoscumque actus legitimos exercendos inhabiles & indignos fore, atque esse: Necnon à toto Statu Ecclesiastico, vna cum eorum familiis perpetui exilij pœna damnari, domosque, ædificia, arces, & fortalicia eorundem demoliri, & solo æquari, seu aliis dictæ Cameræ iuribus adscribi debere, nec illis portam vllius dignitatis Ecclesiasticæ, vel mundanæ vnquam patere decernimus & declaramus. Vassallos vero, Custodes, Capitaneos, Officiales, Populos, & subditos eorundem à fidelitatis iuramento, ac homagij, & quocumque alio iure, quo ipsis quomodolibet adstricti fuerint, ex nunc penitus absoluiamus & liberaamus, Ducatus autem, dominia, vicariatus, gubernia, feuda, ciuitates, terras, oppida, castra, cæteraque bona prædicta, necnon iura & actiones, cum fructibus & emolumentis eorundem, Fisco nostro & Cameræ prædictæ ipso facto absque aliqua declaratione, citatione, Iudicis sententia, seu decreto, vel alia iuris & facti solennitate habenda, etiam in præiudicium filiorum descendentium, & aliorum quorumcumque agnatorum in inuestituris, concessionibus, seu aliis dispositionibus comprehensorum, in omnibus, & per omnia, perinde ac si per lapsum temporis illorum concessionis, & finitam lineam ad ipsam Cameram rediissent, seu deuoluta essent, confiscamus, applicamus, & incorporamus, illaque sic nobis, & pro tempore existentibus Romanis Pontificibus & Cameræ prædictæ aperta, deuoluta, confiscata, applicata, & incorporata sub constitutione eiusdem Pij V. prædecessoris de huiusmodi dominiis & iurisdictionibus in feudum, aut aliis non concedendis minime comprehendendi etiam declaramus. Necnon quæcumque fideicommissa, substitutiones, & alias dispositiones sub quacumque verborum forma, etiam cum expressa alienationis prohibitione, aliisque strictissimis clausulis & cautelis conceptas, ad hoc vt fructus bonorum huiusmodi fideicommissis subiectorum durante vita naturali delinquentis, etiam in contumaciam in prædictis causis condemnati, Fisco applicentur, & in dictæ Cameræ vsum conuertantur, proprietatesque dictorum bonorum quamdiu ipse delin-

quens naturaliter vixerit per Fiscum & Cameram huiusmodi possideantur & detineantur, tollimus & abrogamus.

Communitates eos tolerantes eandem pœnam incurunt.

§. 9. Ad hæc, Communitates, & Vniuersitates huiusmodi, si homines facinorosos prædictos receptauerint, tolerauerint, cibis, commeatu, auxilio, consilio, vel fauore, aut quocumque alio modo, etiam vt euadant, per se vel alios inuenerint, omnibus pœnis supradictis supponimus, eorumque res & bona omnia, necnon fructus & emolumenta eidem Fisco, modo & forma præmissis applicamus & appropriamus.

Particulares autem eos capere non valentes illico propalare & conuincere conuocare debent.

§. 10. Particularibus autem hominibus, qui ad facinorosos prædictos capiendos & apprehendendos, iustitiæque ministris tradendos sufficientibus viribus fuerint destituti, nisi eosdem illico propalauerint, officialesque & populos finitimos, ita vt nullo modo euadant, conuocauerint.

Scientes in præmissis aliquem esse culpabilem, reuelare tenentur.

§. 11. Ac demùm iis, qui aliquem in præmissis culpabilem sciuerint, nec nobis vel successoribus nostris, seu alicui, per quem ad nos vel dictos successores fideliter deferatur, intra trium dierum spatium reuelauerint, pœnam arbitrio Iudicis pro modo culpe, etiam vsque ad mortem inclusiue infligendam statuimus.

Iudices procedant etiam per inquisitionem, &c.

§. 12. Decernentes super omnibus & singulis præmissis per accusationem, delationem, inquisitionem, & quouis alio meliori modo procedi posse.

Præiudicia de non consignandis bannitis reuocantur.

§. 13. Ac quæcumque vetusta priuilegia, siue exemptiones, etiam immemorabiles, vel alias quascumque prætensiones de recipiendis, & non consignandis huiusmodi bannitis, & aliis facinorosis hominibus, nemini contra præsentium tenorem suffragari, etiam si de eis specialis & indiuidua mentio facienda esset.

Receptatores non excusantur prætextu agnationis, vel consanguinitatis, aut non dolosa receptionis.

§. 14. Neque receptatores, fautores, auxiliares, consultores, & alios quoscumque, præsentibus nostris ac prædecessorum nostrorum literis, vt præfertur, approbatis & innouatis quomodolibet contraueniens quocumque prætextu, etiam agnationis, & cuiuscumque consanguinitatis, etiam in primo gradu, aut vnice, non dolose & penitus inculpate, nec ad malum finem receptionis vllatenus excusari, cum beneficium publicum sit priuata necessitudini præferendum, nec dolus absit ab eo, qui ipsis nefariis hominibus, & publicis inimicis quoquo modo se amicum præstat, genusque hominum huiusmodi facili cognoscatur. Eū quoque qui sese vi & metu ad manifestum & instans vitæ periculum euitandum, de quo tamen per legitimas probationes docere teneatur, eis receptum dedisse, siue victum, & alia præstitisse asseruerit, nequaquam excusari, nisi quamprimum se subripere, vel alios transmittere potuerit, nulla interposita mora, de transitu vel statione dictorum facinorosorum hominum vicinum locum, illiusque Magistratus & Officiales certiorauerit.

Clauſ. derog.

§. 15. Sicque per quoscumque Iudices ordinarios & delegatos, quavis auctoritate fungentes, sublata eis & eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate & auctoritate, vbique iudicari & definiti debere, necnon irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deput. & facult.

§. 16. Et nihilominus, vt præmissa suum debitum (prove

(propt ex intimo cordis affectu exoptamus) consequantur effectum. Dilectis filiis eiusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, Urbis Gubernatori, causarum Curie Camera prædictæ generali Auditori, necnon Prouinciæ nostrarum legatis, de quibus plurimum confidimus, ac Vicelegatis & Præsidibus, Ciuitatumque, & aliorum locorum prædictorum Rectoribus & officialibus, ac cæteris omnibus singularum constitutionum & literarum prædictarum executoribus similiter in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis nostræ pœna per Apostolica scripta mandamus, ut quique pro se ad omnimodam præsentium, ac aliarum literarum & constitutionum prædictarum, necnon pœnarum omnium in eis contentarum executionem omnino procedentes, illas omnes, & in eis contenta quæcumque semper & vbique per omnia loca prædicta, ac ab omnibus sub illis comprehensis inuiolabiliter obseruari, capitalesque sententias prædictas à iustitiæ ministris absque alicuius irregularitatis incurfu exequi mandent & faciant, ac pro exactione pœnarum contra Communitates, Vniuersitates, Dominos temporales & alios prædictos propter eorum inobedientiam repressalias concedant, realiterque & irremissibiliter dictas pœnas pecuniarias exigant.

Clausula derogat.

§. 17. Non obstantibus fideicommissis, inuestituris, concessionibus, substitutionibus, testamentis, & aliis dispositionibus, necnon priuilegiis, exemptionibus, ac aliis præmissis, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso & forma in illis tradita obseruata, inserti forent, præsentibus haberi volumus pro expressis & insertis, necnon omnibus quæ in singulis literis prædictis concessum est non obstat, cæterisque contrariis quibuscumque.

Hortatio ad Principes extra statum Ecclesiasticum temporalem iurisdictionem habentes, ut bannitos non assentiant, sed capiant, & remittant.

§. 18. Rogamus quoque & hortamur attentè in Domino omnes & singulos quæcumque iurisdictionem temporalem extra Statum Ecclesiasticum prædictum exercentes, etiam Regia, Ducali, vel alia quæcumque mundana vel Ecclesiastica auctoritate, superioritate & excellentia fulgentes, ut velint pro sua in nos & hanc sanctam Sedem Apost. deuotione & obseruantia, reique ipsius æquitate prouidere, ne posthac in prouinciis, dominiis, & locis suis perduelliones, homicidæ, & alij facinorosi prædicti vilo modo recipiantur, asscurentur, vel tuti reddantur; quinimò si ipsos ad illa declinare, aut ibidem reperiri contigerit, per suos iustitiæ ministros & executores capi & apprehendi, ac ad Præsides & Gubernatores Prouinciæ & locorum nostrorum, vnde ipsi originem traxerint, vel vbi delictum commiserint, liberè conduci & remitti, eisque consignari mandent & procurent. Ac quoscumque saluosconductus, & alias asscurationes reuocent & annullent, propt nos vice versa id ipsum contra huiusmodi facinorosos homines à dictis eorum prouinciis & dominiis bannitos, fieri & obseruari curabimus; sperantes hac optima ratione omnino futurum, ut eiusdem S. R. E. & cuiusque eorum ditionis status, annuente Domino, expurgetur, Populi que nobis & illis subditi, pacis & tranquillitatis dulcedine fruantur.

Forma, & affectus publ. hanc Const.

§. 19. Ut autem præsentis literæ omnibus innotescant, & ne quisquam illarum ignorationem allegare possit, iubemus illas valuis Ecclesiæ S. Ioan. Lateran. & Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, ac in acie Campi Floræ appendi, eisque detractis illarum exempla, etiam impressa in eisdem locis affixa relinqui, factaque huiusmodi publicatione volumus ipsas præsentis hic in Vrbe publicatas die sequenti, extra eam verò

Thom. Delbene de Immunit. Eccl. Pars I.

post decem dies quoscumque perinde arctare atque asserere, ac contrafacientes pœnas & alia supradicta omnino incurrere, ac si eis singulis præsentibus in propriis eorum personis & locis intimata fuissent.

Fides exemplorum.

§. 20. Insuper earundem præsentium exempla, etiam impressa, Notarij publici manu, & Camerarij prædicti, aut alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillo obsignata eandem prorsus fidem vbique locorum in iudiciis, & extra illa facere, quæ ipsamet præsentis facerent, si forent exhibitæ, vel ostensa.

Communitates publicent hanc Const. in earum publicis Consiliis, in Archivis custodiant, & quolibet anno eam cum aliis hic nominatis in publico consilio recitent. Quod voluit etiam Pius V. sup. in eius const. cit. in rub.

§. 21. Necnon quod quælibet Communitas, Vniuersitas & Populus quæcumque Ciuitatum, Oppidorum, Castrorum & locorum prædictorum, sub indignationis nostræ, ac milleducatorum dictæ Camere applicandorum pœnis per contrafacientes eo ipso incurrendis, statim cum præsentis literæ nostræ huiusmodi, siue earum transumptum, etiam impressum ad eorum notitiam peruenierit, conuocato publico consilio, in præsentia officialium, syndicorum, & curam malefactorum habentium, eos cum aliis prædecessorum nostrorum constitutionibus, sic ut præfertur, confirmatis & innouatis, ibi alta & intelligibili voce, etiam vulgari sermone illas declarando, ut melius & facilius ab omnibus percipi & intelligi possint, legi facere, & deinde in eorum Archivio publico diligenter custodiri curare omnino debeant, ac singulis annis successiuè in principio cuiuslibet anni perpetuis futuris temporibus similiter easdem literas præsentis, & alias innouatas in eodem publico consilio legendo reiterare teneantur. Alioquin loci Gubernator & Rector, & quilibet alius iustitiæ minister quocumque nomine nuncupatus, contra eos ad executionem pœnarum huiusmodi sine mora irremissibiliter procedat.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1585. Kal. Iulij, Pontificatus nostri Anno 3.

Papa subscriptio.

Ego Sixtus Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Cardd. subscriptiones.

Ego Alexand. Farnesius Episcopus Ostiens.
Ego I. Anton. Episc. Tusc. Card. S. Georgij.
M. Card. ab Altacamps.
Ego In. Aua, Card. de Arag.
Ego P. Card. Sanctacrucis.
Ego Gulielm. Sirletus Card.
F. Mic. Card. Alex.
Ego Lud. Card. Madrutius.
Ego N. de Pelleue Card. S. Prædix.
Jol. Ant. Sanctorius Card. S. Senerinæ.
P. Card. Cassus.
Ego Carolus Card. Rambouilletus.
Ego Hier. Card. Rusticucius.
I. Hier. Card. Albanus.
Ego Phil. Boncom. Card. S. Sixti M. P.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
P. Card. Deza.
Ego Ant. Card. Caraffa.
I. Ant. Card. SS. Quatuor Cor.
Ego I. Bapt. Card. S. Marcelli.
Ego Aug. Card. de Verona.
Ego Vinc. Card. Montis Regalis.

Cc 3

Eg

Ego M. Presb. Card. S. Stephani in Monte Caelio.
 Scipio Card. Lancelottus.
 Ego Aloysius Card. Estensis.
 Ego Fer. Card. de Medicis.
 Phil. Vast. Card. Cam.
 Ego Carol. à Lotharingia Card. Vademontanus.
 Ego Vincent. Card. Gonzaga.
 Ego Franciscus Card. Sfortia S. Georgij.
 Alex. Card. de Montcalco.

Publicatio.

Anno à Nativitate Domini 1585. Indictione 13. die
 verò quinta mensis Iulij, Pontificatus Sanctissimi in Chri-
 sto Patris, & D. N. D. Sixti divina providentia Papa V.
 anno 1. retroscripta litera Apostolica fixa, & à publicata
 fuerunt in valvis, seu portis Ecclesiarum Sancti Ioannis
 Lateranensis, & Principis Apostolorum de Vibe, necnon
 valvis Cancellarie Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, ut
 moris est, per nos Ioan. Gance, & Nicolaum Tagliettum
 S. D. N. Papa Apost. Cur.

Ioannes Freile Mag. Cur.

GREGORII XIV. B. VII.

De Immunitate Ecclesiarum, quibusdam ex-
 ceptis casibus, inviolabiliter observanda.

Ad quod habes etiam dispositionem Concilij Tridentini
 sess. 25. cap. 20. & Bullam 1. Ioan. XXII. Ex parte,
 sup. ubi notari.

GREGORIVS EPISCOPVS,
 Servus Servorum Dei. Ad perpetuam
 rei memoriam.

Pius V. & Sixt. V. certis casibus permittit extrahi ex Ec-
 clesiis homines criminosos.

Cum aliàs nonnulli prædecessores nostri, & præ-
 sertim fel. recordat. Sixtus Papa V. necnon Pius
 etiam V. sancto zelo ducti diuersas facultates & indul-
 ta extrahendi, etiam in casibus quibusdam à iure non
 permittis, ex Ecclesiis criminosos & delinquentes,
 compluribus secularibus Principibus, eorumque Cu-
 rriis & Magistratibus sub variis modis & formis conce-
 ferint, prout in illis plenius continetur.

Sed secularium Principum Ministri hac facultate abusi
 sunt, & mala hic enarrata eueniunt.

§. 1. Experientia postmodum docuit, tum ob diuersi-
 tatem & differentiam huiusmodi indultorum, tum quia
 plerique eorundem Principum Ministri ex hoc ipso quod
 illa diuersimodè, etiam latius quàm par erat, & ad
 suum libitum interpretandi occasionem arripuerunt,
 illisque abuti cœperunt, subortam esse non mediocrem
 in aliquibus locis libertatis & immunitatis Ecclesia-
 sticæ perturbationem & confusionem; alibi verò ne
 ipsos quidem laicos indultis huiusmodi uti voluisse,
 aut potuisse, quoddam populis inueterata erga Ecclesias
 reuerentia deuotis, & assuetis, scandali potius quam
 quietis occasionem præberent. Illud etiam absurdum
 sæpè numero secutum est, ut infimæ interdum condi-
 tionis laici, non modò iuris, sed etiam literarum peni-
 tus ignari, & imperiti, dum quasi Porestates, aut Mi-
 nistri Curie secularis in aliquo Castro, aut Oppidulo
 iurisdictionem exercebant, facultatum & indultorum
 huiusmodi limites longè exceßerint, eaque suo arbitra-
 tu in sensus minus rectos, & ab intentione conceden-
 tis omnino alienos detorserint, & illorum prætextu
 quicquid sibi in mentem venit, attentare præsumpse-

rint, in graue iurisdictionis & immunitatis Ecclesia-
 sticæ præiudicium, locorum, & personarum diuino cul-
 tui dicatarum contemptum, ipsius diuinæ Maiestatis
 offensam, & scandalum plurimorum. Quare pro com-
 misso nobis à Domino Pastoralis officij munere, prædi-
 ctis absurdis & scandalis obuiare, ac differentias huius-
 modi ad vniformem regulam reducere, omnemque du-
 bitandi, ac perperam interpretandi occasionem diluci-
 da declaratione submouere, abusus tollere, & ne Ec-
 clesiastica iura planè conculcentur & negligantur, op-
 portunè providere decreuimus, prout etiam dictus
 Sixtus prædecessor noster iisdem de causis motus sta-
 tuere decreuerat, licet morte præuentus hoc adimplere
 nequiverit; ita tamen, ut quando præsens temporum
 calamitas, & nimia, quæ iam inualuit, peruersorum
 hominum malitia id exposcit, aliquid etiam ad terro-
 rem delinquentium, & ad coercenda illorum disciplina,
 ultra id quod præfata illa maiorum nostrorum disciplina,
 & vetus sacrorum canonum norma præscripserat in
 quibusdam casibus congrua moderatione adhibita, per-
 mittamus.

Hic itaque Pont. huiusmodi facultates renocat, & immu-
 nitatem Ecclesiarum obseruari præcipit.

§. 2. Hac itaque nostra perpetuò valitura constitu-
 tione, omnia & quæcumque priuilegia, indulta, &
 gratias, tam per prædictum Sixtum ac Pium Quintum,
 quàm alios quoscumque nostros prædecessores, aut nos-
 metipsos, Sedemque Apostolicam, eiusve Legatos, su-
 per abducendis, vel extrahendis ab Ecclesiis, Monaste-
 riis, Sacellis, domibus regularibus, & secularibus, lo-
 cisve sacris aut Religiosis, aliasque in casibus à iure
 permittis hominibus certorum tunc expressorum, vel
 non expressorum criminum reis, aut fraudulentis deco-
 ratoribus, etiam in odium certorum delictorum, & pro
 bono, pace, & quiete publica, & ex causis vrgentissi-
 mis ac necessariis & æquipollentibus casibus in iure ex-
 pressis, atque ex paritate, identitate, aut maiori-
 tate rationis extensis, perpetuò, vel ad certum nondum ela-
 psam tempus, seu ad vitam alicuius Principis, aut be-
 neplacitum, seu aliàs quomodolibet concessa, etiam
 iteratis, aut multiplicatis vicibus approbata, & in-
 nouata, ac vfu recepta, literasque Apost. sub plumbo,
 aut in forma Breuis, seu aliàs quomodocumque desuper
 confectas, quarum tenores hic haberi volumus pro ex-
 pressis, ac ad verbum insertis, sublata penitus omni
 differentia, ita ad vnâ tantum formam reducimus, &
 moderamus.

Certos tamen casus hic expressos excipit, in quibus laici de-
 linquentes Curia seculari remitti debent. Quoad here-
 ticos habes etiam sup. Bull. Ioan. XXI. cit. in rubro.

§. 3. Ut laici ad Ecclesias, locaque sacra, & re-
 ligiosa prædicta confugientibus, si itinera frequentata,
 vel publicas stratas obsident, ac viatores ex insidiis ag-
 grediuntur, aut depopulatores agrotum, quive homi-
 cidia, & mutilationes membrorum in ipsis Ecclesiis,
 earumve Cameteriis committere non verentur, aut qui
 proditoriè proximum suum occiderint, aut assassinij
 vel hæresis, aut læsæ Maiestatis in personam ipsiusmet
 Principis rei, immunitas Ecclesiastica non suffragetur.
 Sed vniuersis, & singulis venerabilibus fratribus nostris
 Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, cæterisque
 Ecclesiarum, & Monasteriorum Prælatibus, tam seculari-
 bus, quàm cuiusvis Ordinis Regularibus, districtè
 præcipiendo mandamus, & præcipimus, ut laicos
 in casibus prædictis delinquentes, ad eorum Ecclesias,
 Monasteria, domos, & alia loca supradicta sacra, seu
 Religiosa respectiue confugientes, & in eis se recipien-
 tes atque morantes, qui prædicta delicta, eorumve ali-
 quod, iudicio suo commississe videbuntur, quando à
 Curia seculari fuerint requisiti, & quilibet eorum fue-
 rit requisitus, Ministri, & Officialibus Curie secularis
 absque